U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: **E. T.**, zastoupena Mgr. Petrem Kaustou, advokátem se sídlem Čs. Legií 1719/5, Ostrava - Moravská Ostrava a Přívoz, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 8. 2010, č. j. 60 Az 32/2008 – 121,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně, advokátu Mgr. Petru Kaustovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 2880 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 31. 8. 2010, č. j. 60 Az 32/2008 – 121, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 8. 4. 2008, č. j. OAM-243/VL-10-11-2008, kterým nebyla stěžovatelce udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že ji podává z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., protože podle jejího přesvědčení se krajský soud dostatečně nevypořádal s možností udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. V této souvislosti namítala, že v současné době probíhá mezi Uzbekistánem a Kyrgyzstánem ozbrojený konflikt, kdy Uzbekistán uzavřel své hranice, a proto není zřejmé, zda by se vůbec mohla reálně do země původu vrátit a zda by jí návratem nehrozilo ohrožení života v důsledku tohoto konfliktu. Stěžovatelka je přesvědčena, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Dále namítala, že ze zpráv, které krajský soud provedl jako důkaz, vyplývá, že v Uzbekistánu dochází k pronásledování občanů hlásících se k ruské menšině. Je toho názoru, že i když v řízení

neprokázala žádný konkrétní příklad vztahující se k její osobě, krajský soud měl dostatek podkladů k uvážení, že jí hrozí pronásledování z důvodu její národnosti a stát není schopen poskytnout dostatečnou právní ochranu, což je důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. To, že nepředložila žádný konkrétní důkaz, je zapříčiněno zejména tím, že v Uzbekistánu vládne přísná cenzura tisku, internetu apod., takže se tyto zprávy o nelidském zacházení a pronásledování nedostanou k ostatní veřejnosti. Krajský soud by měl zohlednit to, že po ní nelze spravedlivě požadovat, aby takový důkaz přinesla. Vzhledem k uvedenému navrhla, aby byl napadený rozsudek zrušen.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Kasační stížnost ve věcech azylu může být přijata k věcnému projednání jen tehdy, jestliže přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. K tomu dochází v případě, že důvodem podání kasační stížnosti je *„(...) natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti soudů*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 41, dostupný na www.nssoud.cz). Takovým případem může být podle citovaného rozsudku také situace, kdy krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, či hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Ke stížní námitce nesprávného právního posouzení Nejvyšší správní soud odkazuje na judikaturu, v níž byl opakovaně vysloven právní názor, že *„poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů*“ (viz rozsudek ze dne 31. 3. 2005, č. j. 5 Azs 268/2004 – 75, dostupný na www.nssoud.cz.).

Nejvyšší správní soud se zabýval podrobně i otázkou, jakého stupně intenzity musí dosáhnout jednání, aby mohlo být považováno za mučení, nelidské či ponižující zacházení,

např. v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, či v rozsudku ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89, oba dostupné na www.nssoud.cz. V rozsudku ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98, www.nssoud.cz, se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval otázkou, kdy konkrétní formy negativních reakcí žadatelova okolí či orgánů státní moci již dosahují jednotlivě či ve svém souhrnu takové intenzity, aby je bylo možno považovat za *„opatření působící psychický nátlak“* ve smyslu ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu: *„Pro účely řízení o udělení azylu je však v každém takovém případě nutno pečlivě posuzovat, zda konkrétní formy negativních reakcí žadatelova okolí či orgánů státní moci dosáhly jednotlivě či ve svém souhrnu takové intenzity, aby je bylo možno považovat za „opatření působící psychický nátlak“ ve smyslu § 2 odst. 7 zákona o azylu. „Opatření působících psychický nátlak“ je přitom z hlediska vyžadované intenzity negativních reakcí okolí či orgánů státní moci nutno poměřovat dalšími, v citovaném ustanovení výslovně uvedenými azylově relevantními hrozbami, a sice „ohrožením života nebo svobody“. Újma hrozící žadateli o azyl v důsledku opatření působících psychický nátlak jistě nemusí být obdobně závažná jako újmy spočívající v ohrožení života nebo svobody, musí však být s nimi aspoň typově srovnatelná. Nepostačí tedy, půjde-li o pouhou sérii příkoří, byť v jednotlivých případech i vcelku intenzivních, pokud tato příkoří ve svém celku nedosáhnou takové intenzity a systematičnosti, že u dotčené osoby ve zcela zásadní míře snižují kvalitu prožívání života, berou jí životní perspektivu a vyvolávají v ní silný pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti její situace. Navíc intenzita uvedených příkoří musí být „objektivní“ v tom smyslu, že by jimi byly výše uvedené negativní životní pocity způsobeny zpravidla i u jiných jedinců nacházejících se ve státě původu žadatele o azyl v obdobné situaci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 – 52, publikovaný pod č. 1066/2007 Sb. NSS).“* Tento závěr se uplatní i v dané věci, neboť stěžovatelka při pohovoru dne 25. 3. 2008 uvedla, že před patnácti lety se v obchodě, kde čekala v řadě, setkala s poznámkami, že má jít do Ruska. Své potíže žádným způsobem neřešila, protože by jí nikdo nepomohl, a ani přemístění na jiné místo země původu by její problém nevyřešilo. V zemi původu neměla žádné problémy se státními orgány. V žalobě pak pouze obecně uvedla, že se setkala s diskriminací na úřadech a rovněž byla vystavena slovním i fyzickým útokům ze strany uzbeckých spoluobčanů. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud např. ve svém rozhodnutí ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54, www.nssoud.cz, *„obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.“*

Pokud se stěžovatelka dozvěděla nové zásadní skutečnosti o situaci v zemi původu, jakými by byly informace o ozbrojeném konfliktu mezi Uzbekistánem a Kyrgyzstánem, uvádí jiné důvody, než které připouští ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Případná změna situace v zemi původu, jež by mohla vést k nemožnosti vycestování stěžovatelky pro rozpor se zásadou *non refoulement* (čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, publikované pod č. 208/1993 Sb.), může být přezkoumána zejména v řízení o správním vyhoštění. Pokud by pak stěžovatelkou tvrzená změna poměrů v zemi původu měla znamenat, že u ní vyvstaly nové důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13 či § 14 zákona o azylu nebo podle § 14a či 14b tohoto zákona, není vyloučeno, aby podala opakovanou žádost [§ 10a písm. e) citovaného zákona].

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a k provádění dokazování výpovědí svědka, jež stěžovatelka navrhovala. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatelky jako nepřijatelnou odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát a podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Nejvyšší správní soud přiznal zástupci stěžovatelky odměnu za jeden úkon právní služby ve výši 2100 Kč (sepis kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky ve výši 300 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho
odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. 480 Kč. Celková částka odměny činí proto 2880 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. června 2011

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu